

2. Πηγές

Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην κατάρτιση του παρόντος κατά τη διάρκεια τόσο της γενικής έρευνας όσο και των επιτόπιων επισκέψεων³ προέρχονται από διάφορες πηγές.

Ορισμένες από αυτές τις πηγές συμπίπτουν με τις πηγές του κύριου τμήματος της μελέτης (βλ. Πρώτο μέρος), όπως οι επίσημες περιβαλλοντικές και εγγειοδελτιωτικές μελέτες, ένα μέρος της βιβλιογραφίας και ορισμένες συνεντεύξεις αλιέων, γεωργών, εκπροσώπων τοπικών αρχών (κοινοτήτων) και τοπικών κρατικών φορέων (κυρίως νομαρχιακές υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας). Άλλες πηγές εξετάστηκαν ειδικά για τις ανάγκες του παρόντος τόμου στις οποίες και βασίστηκε η μελέτη αυτή. Πρόκειται κυρίως για τα αρχεία χαρτογραφικού, αεροφωτογραφικού και φωτογραφικού υλικού όπως και για τις φωτογραφίες και βιντεοσκοπήσεις των περιοχών.

Συγκεκριμένα, εξετάστηκαν οι παρακάτω πηγές:

Α) Βιβλιογραφία κατά επιστημονικό κλάδο και κατά θέματα: βλ. βιβλιογραφικό κατάλογο.

Β) Νομοθεσία: Πρόκειται για κύρια νομοθετικά κείμενα, γενικού και ειδικού χαρακτήρα, που αφορούν τη διοικητική, χωροταξική, περιβαλλοντική όπως και την εγγειοδελτιωτική και ιδιοκτησιακή συγκρότηση των δύο περιοχών: βλ. Πίνακες Δεδομένων και Υπομνήματα Χαρτών.

Γ) Αρχεία χαρτογραφικών, αεροφωτογραφικών, τοπογραφικών και φωτογραφικών αποτυπώσεων των δύο περιοχών από την αρχή του 20ού αιώνα έως σήμερα, με γνώμονα τη γραφική και εικονογραφική αναπαράσταση των τόπων πριν και μετά τις αποξηράνσεις των λιμνών.

Πρόκειται για τα αρχεία της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (τα σημαντικότερα ως προς το θέμα), του ΥΠΕΧΩΔΕ, της Βουλής, της κοινότητας Στεφανοδικείου (μόνιμη έκθεση φωτογραφιών του Δ. Λέτσιου), το φωτογρα-

3. Πρόκειται για τις εξής επισκέψεις στις περιοχές μελέτης:

- στην Αγουλινίτσα: 15-18/6/1997,
- στην Κάρλα: 24-29/7/1997,
- στην Αγουλινίτσα και σε συνέχεια στην Κάρλα: 18-27/7/1998.

φικό αρχείο του Μουσείου Μπενάκη, όπως και για αρχεία διακεκριμένων φωτογράφων (συγκεκριμένα, του Τ. Τλούπα για την Κάρλα) και προσωπικές φωτογραφίες πρώην ψαράδων των λιμνών.⁴

Δ) Φωτογραφικό και διντεοσκοπικό υλικό επιτόπιων λήψεων κατά τη διάρκεια των προαναφερθεισών επισκέψεων στις περιοχές μελέτης, το οποίο δοθήθηκε στην αναγνώριση της σημερινής κατάστασης των περιοχών από την άποψη των χρήσεων του εδάφους και της οικιστικής κατάστασης.

Ε) Προφορικά στοιχεία από ντόπιους ψαράδες, αγρότες και άλλους κατοίκους με αναφορές στα τοπωνύμια, στα συστήματα αλιείας, που δοθήσαν στη χωροθέτηση των αλιευτικών περιοχών πριν τις αποξηράνσεις· βλ. Υπομνήματα Χαρτών.

Ζ) Προφορικές ή έγγραφες πληροφορίες από εκπροσώπους τοπικών και κεντρικών φορέων με αναφορές στις σημερινές χρήσεις, κυρίως της γεωργικής, και στην υδρολογική κατάσταση των περιοχών.

Οι φορείς αυτοί ήταν: ΤΟΕΒ (Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων) νομού Μαγνησίας, ΤΟΕΒ νομού Λάρισας, Διευθύνσεις του Υπουργείου Γεωργίας και του ΥΠΕΧΩΔΕ στις Νομαρχίες Μαγνησίας, Λάρισας και Ηλείας, γραφεία των Προέδρων των κοινοτήτων Καναλίων, Στεφανοδικείου και Επιταλίου, ΕΚΘΕ (Εθνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών), ΕΚΒΥ (Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων), ΕΣΥΕ (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος), Υποδιεύθυνση Γεωδαισίας της ΓΥΣ (Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού), Διεύθυνση Υδατικού Δυναμικού και Φυσικών Πόρων του Υπουργείου Ανάπτυξης, Διευθύνσεις Περιβάλλοντος, Εγγειοβελτιωτικών Έργων και Χωροταξίας του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Η) Αρχεία τεχνικών μελετών κεντρικών φορέων, συγκεκριμένα του ΥΠΕΧΩΔΕ.

4. Βλ. σχετικό κατάλογο φωτογραφιών.